യോഗവാസിഷ്ഠഃ/പ്രകരണമ് 6
(നിർവാണ+പ്രകരണം പൂർവാർധം)/സർഗം 32

ഈശ്വര ഉവാച .

മുനേ, ശൃണു കഥംങ്ങ് കാര്യ-കാരിണീ+ സ്പന്ദ-ശാലിനീ .
ചര+ന്തീ-ച തനും പുംസാ-മുപൈതി പരമാ-ഭിധാമ് .. 1

പ്രാ+ക്ത-നൈസ്/തൈർ/നിഹ+ന്ത്യേവ+ സ്വമനോ-മനനേ-ഹിതൈഃ .
കർമ+വ്രാതൈർ/വിചി+ത്രേഹൈഃഫ് പ-രി-പീ/വരതാംങ്ങ് ഗതൈഃ .. 2

മന+സ്തയാ ഗതാ ശ+ക്തിഃസ് സ+ജ്ജ-ഡേവാ-ഗതാ ചിതേഃ .
സാ+ സ്ഫുര+ത്യനയാ+ ബ്ര+ഹ്മ+ന്നുചിതാ ശ+ക്തി-ഭൂതയാ .. 3

അ+സ്യാഃഫ് പ്രസാദാ-ദിഹ-സാ/ ചിത്/കല+ങ്ക-വതീ മുനേ .
ജഗദ്/ഗന്ധർവ-നഗരംങ്ങ് കരോതി-ന കരോതി ച .. 4

ചി+ത്താ+ദ്യ/സത്തയാ ദേഹോ/ മൂക+സ്തിഷ്ഠതി കു+ഡ്യവത് .
*തത്-സ+ത്തയാ ഹി+ സ്ഫുരതി/ നഭഃസ്-സംപ്രേരി-താശ്മ-വത് .. 5

യഥാ+ സ്ഫുര+ത്യതി-ജഡ/മയോ്യസ്/കാന്ത-സംനിധൗ .
തഥാ+ സ്ഫുരതി ജീവോ്യം സതി സർവ-ഗതേ പരേ .. 5

സർവ+സ്ഥ/യാ+ത്മ-ശക്-ത്യൈവ/ ജീവ ഏഷ+ സ്ഫുര+ത്യലമ് .
മുകുരോ ബിമ്ബ/മാദത്തേ+ ദ്ര+വ്യാ+ത്മ+ന്യ+സ്ഥിതാ-ദപി .. 7

പ്രവി+സ്മൃത+സ്വഭാവ+ത്വാജ്-ജീവോ്യംഞ്ങ് ജഡതാംങ്ങ് ഗതഃ .
മോഹാദ്-വിസ്മൃത-ഭാവത്വാച്-ഛൂ+ദ്രതാ-മിവ സദ്-ദ്വിജഃ .. 8

പ്രവി+സ്മൃത+സ്വഭാവാ ഹി/ ചി+ച്ചിത്-തത്വ-മുപാഗതാ .
മോഹാ-പഹത-ചി+ത്ത+ത്വാത്-സുമഹാ-നിവ ദീന-താമ് .. 9

ജഡയാ്വശയാ ദേഹോ വാത-ശക്തി-സമാ-നയാ .
സംഞ്-ചാ+ല്യതേ തദ-നയാ/ വാരീവ വീചി-മാലയാ .. 10

കർമാ+ത്മനാ വരാ-കേണ ജീവേന മനസാ-മുനാ .
ചാ+ല്യ+ന്തേ ദേഹ-യ+ന്ത്രാണി പാഷാണാ ഇവ വായുനാ .. 11

ശരീര-ശക-ടാനാം ഹി കർഷണേ പരമാ+ത്മനാ .
മനഃഫ് പ്രാണോ-ദയൗ/+ ബ്ര+ഹ്മൻ/കൃതൗ/ കർമ-കൃതൗ/ ദൃഢൗ .. 12

ചി+ജ്ജഡംൻ തൂരരീ-കൃ+ത്യ രൂപംഞ്ങ് ജീവ+ത്വ-മേ+ത്യ ച .
മനോ-രഥ-മുപാ-രുഹ്യ വഹത്/പ്രാണ-തുരംങ്ങ്-ഗമമ് .. 13

ക്വചി+ജ്ജാത-പദാർ/ഥ+ത്വംങ്ങ് ക്വചി+ന്നഷ്ട-പദാർഥ-താമ് .
ക്വചി+ദ്വഹു/പദാർ/ഥത്വംങ്ങ് ക്വചി-ദേക-പദാർഥ-താമ് .. 14

ഗതേവ ഭിന്നേ-വാ+സ്ത്യേവ/മ+ത്യജ+ന്തീ നിജം പദമ് .
ജല-തേവ തരങ്ങ്/ഗത്വം സൈവാസ-ദ-സ-ദോ-ദിതാ .. 15

ഉപജീ+വ്യാ+ത്മനോ രൂപം പരം സ്ഫുരതി വൃ+ത്തിഷു .
ആലോക-മുപ-ജീ+വ്യേമം രൂപ+ശ്രീർ/ദൃ+ശ്യഗാ യഥാ .. 16

പര-മാ+ത്മനി ചി+ത്ത+ത്ത്വേ+ സ്ഥിതേ സതി നിരാമയേ .
ജീവോ ജീവതി സാലോകംൻ ദീപേ സതി ഗൃഹംയ് യഥാ .. 17

ആധയോ+ വ്യാധയശ്-ചൈവ+ പ്രയാ+ന്ത്യ+സ്യ+ പ്രപീന-താമ് .
അപാ-മിവ തരങ്ങ്/ഗ+ത്വംവ് വീചിത്വ+സ്യേവ ഫേനതാ .. 18

ആധി+വ്യാധി-ഭിരാ-കീർണ/ശരീ-രാമ്ഭോജ/ഷട്പദഃ .
ജീവോ വൈഷ+മ്യ/മായാതി തരങ്ങ്/ഗ+ത്വേ യഥാ പയഃ .. 19

ചി+ച്ഛ+ക്തിഃസ് സർവ-ശക്തി+ത്വാ+ന്നാഹം ചി+ദി+തി ഭാവ-നാത് .
അ+ത്ര-സൈ-വൈ-തി വൈവ+ശ്യം/ സൂ+ര്യോ ദീപ്തൈ/രിവാമ്/ബുദ്ധൈഃ .. 20

വൈവ+ശ്യാച്-ച്യവതീ മൗ+ഢ്യാൻ- ന-വി+ന്ദ+ത്യാ+ത്മ-സംവിദമ് .
ഘന-ജാഡ്യ-പരാ-ഭൂതഃസ് സ്വാങ്ങ്/ഗാവ/ദലനംയ് യഥാ .. 21

പ്രാ+പ്യ ചാ+പ്യനു-സംധാന/മ+സ്യാ മോഹോ വിന+ശ്യതി .
ഘനമോഹരതോ ജന്തുഃ സ്വകാര്യസ്മരണം യഥാ .. 22

യദാങ്ഗ-സംവിദാംവ് വാത+സ്പന്ദ-ശ+ക്തിഃഫ് പ്രമോ-ഷതഃ .
ന കരോ+ത്യനു-സംധാനംങ്ങ് കുഷ്ഠീ സ്പന്ദൈ-ഷണംയ് യഥാ .. 23

അസംവ്-വിത്-സ്പ+ന്ദതോ ദേഹേ/ പദ്മ-പത്രം ഹൃദി+ സ്ഥിതമ് .
ന+സ്ഫുര+ത്യപരാ-മൃഷ്ടംൻ ദാരു-പാത്രംയ് യഥാ ബഹിഃ .. 24

നിഃസ്-സ്പ+ന്ദേ പദ്മ-പ+ത്ര്യേ+ന്തഃഫ് പ്രാണാഃശ് ശാന്തിം പ്രയാ+ന്ത്യമീ .
താല-വൃന്തേ യഥാ+സ്പന്ദേ ബഹിഃഫ് പവന-ശക്തയഃ .. 25

പ്രാണേ ശാന്തേ-തര+സ്പർശേ ജീവോ നിഷ്പൂർണ-മൂകതാമ് .
യാതി ശാന്തേ നഭോ-വായൗ ന ദൃ+ശ്യ+ത്വംയ് യഥാ രജഃ .. 26

വിരജം വിഗതാ-ധാരം മനോ ഹി ശി+ഷ്യതേ മുനേ .
തിഷ്ഠ+ത്യാ+ത്മ-പദംൽ ലബ്ധ്വാ/ ജലാദി-തരു-ബീജ-വത് .. 27

ഇതി വൈക+ല്യ/മായാതൈഃഖ് കാരണൗ/ഘ്ലൈഃസ് സമ+ന്തതഃ .
പു+ര്യഷ്ടകേ ശമംയ് യാതേ ദേഹഃഫ് പതതി നി+ശ്ചലഃ .. 28

ചി+ച്ചേ+ത്യ-ചേതനാ+ന്മോഹാത്-സ്പ+ന്ദ-മായാ+ന്തി വാസനാഃ .
തദീ-രിതാ+ സ്മര+ത്യ+ന്ത/രന്യദ്-വിസ്മരതി+ സ്വയമ് .. 29

ഹൃത്-പദ്മ-പത്ര+സ്ഫുരണാത്-സ്ഫുടം പു+ര്യഷ്ടകം ഭവേത് .
ഹൃത്-പദ്മ-യ+ന്ത്രേ വഹനാ+ദ്രു+ദ്ധേ പു+ര്യഷ്ടകംങ്ങ് ക്ഷയി .. 30

ദേഹേ പു+ര്യഷ്ടകംയ് യാവ/ദസ്തി താവത്-സ ജീവതി .
ശാ+ന്തേ പു+ര്യഷ്ടകേ ദേഹോ മൃത ഇ+ത്യു+ച്യ+തേ+ ദ്വിജ .. 31

വിരു+ദ്ധ/മല-സംബോധാ+ച്ഛേദ-ഭേദ-ദശാ-വശാത് .
ന+ പ്രസ്/ഫുരതി ഹൃത്-പദ്മ/യ+ന്ത്ര-മ+ഭ്യ+ന്തരേ യദാ .. 32

തദാ പു+ര്യഷ്ടകം ശാന്തി-മുപൈതി ഗഗനേ ശനൈഃ .
സം/രോധിതേ വാത-യ+ന്ത്രേ യഥാ പവന-സംൻ-തതിഃ .. 33

സ്വസം-വിത്തി-വശാജ്-ജീവോ വൈവ+ശ്യ/മുപ-ഗ+ച്ഛതി .
പദ്മ-യ+ന്ത്രം ശരീ-ര+സ്ഥം പ്രവാഹംയ് യാതി നി+ത്യദാ .. 34

വാസനാ വിമലാ യേഷാം ഹൃദയാ+ന്നാപ-സർപതി .
സ്ഥിരൈക/രൂപ-ജീവാ+സ്തേ/ ജീവ+ന്മുക്താ+ശ്ചിരാ-യുഷഃ .. 35

സം.രു+ദ്ധേ പദ്മ-യ+ന്ത്രേ ഹി+ പ്രാണേ ശാന്തി-മുപാഗതേ .
ദേഹഃഫ് പത+ത്യ/ധൈ+ര്യോ്യംങ്ങ് കാഷ്ഠ-ലോഷ്ട-സമഃഹ ക്ഷിതൗ .. 36
യഥൈവ+ വ്യോമ മരുതി/ ലീനം പു+ര്യഷ്ടകം ഭവേത് .
തഥൈവ ത+ത്രൈവ തദാ ലയ-മേതി മനോ മുനേ .. 37

സുചിരാ+ഭ്യസ്ത-ഭാവംൻ തു/ വാസനാ-ഖചിതം മനഃ .
യ+ത്ര ത+ത്ര+ ഭ്രമ+ത്സ്വർഗ/നരകാദി+ പ്രപ+ശ്യതി .. 38

ശരീരം ശവതാ-മേതി മനോ-മാരുത-വർജിതമ് .
ഗതേ ഗൃഹ-ജനേ ദൂരംങ്ങ് ഗൃഹം സംശൂ+ന്യതാ-മിവ .. 39

സർവഗാ ചി+ച്ചേത-നതോ ജീവീ-ഭൂയ മനഃസ്-സ്ഥിതാ .
പു+ര്യഷ്ടക/വപുർ/ഭൂത്വാ/ സാ്ര്തി-വാഹിക-ദേഹിനീ .. 40

ത+ന്മാ+ത്ര-പ-ഞ്ചകംഞ്ഞ് ചിത്തംങ്ങ് ക്രോഡീ-കൃ+ത്യ+ വ്യവ+സ്ഥിതാ .
സ്വപ്ന+ഭ്രമ-വദാ-കാരം ഭാവാത്-സ്ഥൂലം പ്രപ+ശ്യതി .. 41

ദൃഢ-ഭാവനയാ പശ്ചാത്-ത+ത്രൈവ രസ-ശാലിനീ .
ആതി-വാഹിക-ദേഹ+ത്വം വിസ്മര+ത്യഖിലംങ്ങ് ക്ഷണാത് .. 42

അസ+ത്യേവ ശരീരേ്+സ്മിൻ/കൃത-കൃ+ത്രിമ-ഭാവനാ .
നയ+ത്യ/സത്യം സ+ത്യ+ത്വം/ സ+ത്യംഞ്ഞ് ചാസ+ത്യതാ-മപി .. 43

സർവഗാ ഹി ചിദം/ശേന/ ജീവീ-ഭൂയാ-ഭവ+ന്മനഃ .
മനഃഫ് പു+ര്യഷ്ട-കരഥ-മാ+ക്രാ-മതി തതോ ജഗത് .. 44

പു+ര്യഷ്ടകംവ് വാതമയംൻ ദേഹ-മുത്ഥാ-പയ+ത്യലമ് .
ഹൃത്-സ്പ+ന്ദി/വേതാല/ ഇവ ജീവതീ+ത്യു+ച്യ-തേ തദാ .. 45

ക്ഷീണേ പു+ര്യഷ്ടകേ ചി+ത്തംയ് യദാ+ വ്യോമനി ലീയതേ .
തദാ സ്ഫുരതി ദേഹോ/യം മൃത ഇ+ത്യു+ച്യതേ/പി ച .. 46

സ്വഭാവ-വശതോ ജീവോ വി+സ്മൃ+ത്യാ ശ+ക്തി-മൃച്ഛതി .
വൈവ+ശ്യാത്/കാല-വശതഃഫ് പർണംഞ്ജ് ജർ/ജരതാ-മിവ .. 47

ജീവ-ശ+ക്-ത്യാ പരാ-മൃഷ്ടേ നിരു+ദ്ധേ പദ്മ-യ+ന്ത്രകേ .
പ്രാണേ സംരോധ-മായാതേ+ മ്രിയതേ മാനവോ മുനേ .. 48

യഥാ ജാതാനി ജാതാനി ചാ+ന്യാ+ന്യന്യാനി കാലതഃ .
വൃ+ക്ഷാത്/പർണാനി ശീ+ര്യ+ന്തേ ശരീരാണി തഥാ നൃണാമ് .. 49

ജായ+ന്തേ ച+ മ്രിയന്തേ ച ശരീരാണി ശരീ-രി-ണാമ് .
പാദ-പാനാംഞ്ജ് ച പർണാനി കാ-ത+ത്ര പരിദേ-വനാ .. 50

ചിദമ്/ബുധൗ/+ സ്ഫുര+ന്ത്യേതാ ദേഹ-ബുദ്/ബുദ-പങ്ക്തയഃ .
ഇത+ശ്ചാ+ന്യാ ഇത+ശ്ചാ+ന്യാ ഏതാ+സ്വാ+സ്ഥാ ന ധീമതഃ .. 51

സർവ-ഗാപി ചിദേ-തസ്മിംശ്-ചേതസി+ പ്രതി-ബിമ്ബതി .
പദാർഥ-മന്തരാ-ദ+ത്തേ നാ+ന്യോ ഹി മുകുരാ-ദൃതേ .. 52

ചിദ-മല-നഭസി+ പ്രയ+ത്ന-രൂപാഃഫ്
പരി-വിതതേ തദ-ത+ന്മയാഃസ് സ്ഫുരന്തി .
കല-കല-മുഖരാഃസ് സ്ഫുടാഭി-രാമാ
വിവിധ-ശരീര-വിമോഹ-താപ-നായ .. 53

ഇ+ത്യാർഷേ ശ്രീവാസിഷ്ഠ-രാമായണേ വാല്മീകീയേ മോ+ക്ഷോ-പായേഷു
നിർവാണ+പ്രകരണേ പൂർവാർധേ ദേഹ-പാത-വിചാരോ നാമ+ ദ്വാ+ത്രിംശഃസ്
സർഗഃ .. 32 ..
ഓം
****
CHECKED BY GURU P.R.IYER
20.11.2023